

**BIODIVERSITEETTISOPIMUKSEN 16. OSAPUOLIKOKOUS CBD COP-16,
CARTAGENAN PÖYTÄKIRJA COP-MOP 11 JA NAGOYAN PÖYTÄKIRJA
COP-MOP 5, 21.10.-1.11.2024 CALISSA, KOLUBIASSA**

Tausta

Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen (Convention on Biological Diversity, CBD, SopS 78/1994) tavoitteena on biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön edistäminen sekä geenivarjoista saadun hyödyn oikeudenmukainen jako. Sopimuksella on 196 osapuolta ml. Euroopan unioni. USA ei ole sopimuksen osapuoli.

Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirja (SopS 129/2004 ja 130/2004) on CBD:n alainen pöytäkirja, joka sääntelee muuntogeenisten organismien (Living Modified Organisms; LMO, LM-organismit) rajojen ylitse tapahtuvia kuljetuksia. Pöytäkirjan tavoitteena on varmistaa, että kuljetuksista ei aiheudu haitallisia vaikutuksia biologiselle monimuotoisuudelle. Myös mahdolliset haittavaikutukset ihmiselle tulee ottaa huomioon.

Geenivarjojen saatavuudesta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisesta ja tasapuolisesta jaosta tehty Nagoyan pöytäkirja (SopS 45/2016 ja 46/2016) on CBD:n alainen pöytäkirja, joka sääntelee geenivarjojen käyttöä ja niistä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista jakoa. Pöytäkirjan tavoitteena on varmistaa, että geenivarjojen saatavuus on mahdollisimman avointa, ja että hyödyt jakaantuvat oikeudenmukaisesti, ottaen huomioon mm. taloudellisesti heikommassa asemassa olevat valtiot, naiset, tytöt sekä alkuperäiskansat.

Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 16. osapuolikokous pidetään 21.10.-1.11.2024 Calissa, Kolumbiassa. Samalla pidetään myös yleissopimuksen alaisten Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirjan 11. osapuolikokouksen ja geenivarjojen käyttöä koskevan Nagoyan pöytäkirjan 5. osapuolikokoukset.

Korkean tason osuus järjestetään ministeritasolla 29.-30.10 ja korkean tason neuvottelut 31.10.-1.11. Kokouksen yhteydessä järjestetään useita rinnakkaistilaisuuksia, mm. Business Forum ja Finance Forum, Cities Summit ml. useita sivutapahtumia sekä mediatapahtumia.

Kokouksen sisältö

Kokouksen pääaihe on 2022 hyväksytyn maailmanlaajuisen Kunming-Montreal monimuotoisuuskehityksen (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework) toimeenpano ja siihen liittyvien, 23 tavoitteen seuranta-järjestelmän hyväksyminen ml. indikaattorit. Muita kokouksen pääaiheita ovat biodiversiteettirahoituksen lisääminen kaikista rahoituslähteistä, uusien innovatiivisten mekanismien hyödyntäminen luontoa edistävällä tavalla sekä geenivarjoista saatavaan digitaaliseen sekvenssitietoon liittyvän mekanismin jatkovalmistelu.

Terveys ja luonnon monimuotoisuuden liittyvät yhtymäkohdat, alkuperäiskansojen oikeudet sekä ilmastomuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden liittyvät synergiat tulevat olemaan keskeisesti esillä COP-16:ssa.

Suomi osallistuu neuvotteluihin aktiivisesti osana EU:ta. Suomi, kuten kaikki muut sopimusosapuolet, laativat omia kansallisia luontostrategioitaan ja toimintaohjelmiaan, jotka toimeenpanevat ja tukevat tavoitteiden saavuttamista.

Valtuuskunnan kokoonpano

Valtuuskunnan puheenjohtajana toimisi ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen. Valtuuskunnan varapuheenjohtajiksi nimettäisiin ylijohdaja Ismo Tiainen ympäristöministeriöstä ja ympäristöneuvos Marina von Weissenberg ympäristöministeriöstä.

Valtuuskunnan jäseniksi nimettäisiin suurlähettiläs Antti Kaski Suomen Bogotan suurlähetystöstä, ympäristöneuvos Lotta Manninen ympäristöministeriöstä, neuvotteleva virkamies Marjaana Kokkonen ympäristöministeriöstä, erityisasiantuntija Joonas Lehtomäki ympäristöministeriöstä, erityisasiantuntija Suvi Borgström ympäristöministeriöstä, viestintäpäällikkö Riikka Lamminmäki ympäristöministeriöstä, erityisavustaja Lyydia Ylönen ympäristöministeriöstä, lähetystöneuvos Laura Rajaniemi ulkoministeriöstä, kehityspolitiikan neuvonantaja Outi Myatt-Hirvonen ulkoministeriöstä, ulkoasiainsihteerit Ville Pennanen Suomen Bogotan suurlähetystöstä, ulkoasiainsihteerit Jenni Mikkola Suomen New Yorkin edustustosta, neuvonantaja Susana Azula Diaz Suomen Bogotan suurlähetystöstä, ympäristöneuvos Johanna Niemivuo-Lahti maa- ja metsätalousministeriöstä, johtava asiantuntija Katja Matveinen maa- ja metsätalousministeriöstä ja ylilääkäri Anneli Törrönen sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Toimivalta

Valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 7 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee valtuuskunnan asettamisen kansainvälistä kokousta varten, kun asia koskee useampaa kuin yhtä ministeriötä eikä asia kuulu tasavallan presidentin ratkaistavaksi. Edellä esitetyn johdosta esitetään, että valtioneuvosto asettaa Suomen valtuuskunnan biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen 16. osapuolokokoukseen sekä yleissopimuksen alaisten Cartagenaan bioturvallisuuspöytäkirjan 11. osapuolokokoukseen ja geenivarojen käyttöä koskevan Nagoyan pöytäkirjan 5. osapuolokokoukseen. Lisäksi esitetään, että ympäristöministeriö oikeutettaisiin nimeämään valtuuskunnalle tarvittavat asiantuntijat ja avustajat.